

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-4-55
Karar Sayısı : 04-32/373-94
Karar Tarihi : 4.5.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN,
R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü
AYTAÇ, Rifki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖR : Serpil YANIK

C. ŞİKAYET EDEN : İhbar

D. ŞİKAYET EDİLEN: - Altaş Ambarlı Liman Tesisleri Ticaret A.Ş.
Angurya Çiftliği Mevkii 34900 Yakuplu
Büyükçekmece/İstanbul

- Alpaş (Anılan teşebbüsün varlığı tespit edilememiştir.)

E. DOSYA KONUSU : Ambarlı Liman bölgesinde terminal işletmeciliği yapan şirketlerin ortaklaşa kurdukları Altaş Ambarlı Liman Tesisleri Ticaret A.Ş. (Altaş) ve Alpaş vasıtasıyla tedarikçilerden mal ve hizmet satın almaları dolayısıyla tedarikçiler aleyhine rekabetin kısıtlandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: İhbar yazısında, Ambarlı Liman tesislerinde faaliyet gösteren 6 terminal (belli bir yük ya da yük grubunun elleçlenmesinde uzmanlaşmış liman ünitesi) şirketinin Altaş ve Alpaş adlı iki şirket kurdukları, Ambarlı Limanı için gerekli pis su atıklarını tankerler ile boşalttırmak, temizlik işlerini kiralamak, güvenlik şirketlerini tespit etmek ve işi vermek, şirket terminallerinin imar işlerinde her türlü malzeme temin etmek, gıda alımında bulunmak ve taşıeron şirketleri kiralamak gibi alım ve satım işlerini bu şirketlerin yürüttüğü, limanda mevcut Marport, Kumport, Akçansa, Mardaş, Total Oil ve Set Anadolu terminal şirketlerinin yönetim kurulu başkanlarının veya üyelerinin yönetimini oluşturduğu bu iki şirketin yaptıkları alımları anılan terminallere faturaladıkları, tedarikçilerin doğrudan terminallere mal satmadıkları ve bu nedenle mal ve hizmet alımlarının rekabete kapalı bir ortamda gerçekleştirildiği iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.3.2004 tarih, 1275 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 20.4.2004 tarih, 2004-4-55/İ-04-SY sayılı İlk İnceleme Raporu 30.4.2004 tarih, REK.0.08.00.00/104 sayılı Başkanlık önergesi ile 4.5.2004 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da, ihbar niteliğindeki başvuruya ilişkin olarak, ortak alım veya satıma yönelik işbirliklerine ilişkin AB Komisyonu düzenlemeleri ve Rekabet Kurulu uygulamaları doğrultusunda, Ambarlı Limanı'ndaki terminallerin ortak alım amaçlı işbirliklerinin etkinliği artırıcı yönlerinin kuvvetli olduğu düşünülmekte olup tedarikçiler karşısında rekabeti kısıtlayıcı bir durum yarattığına ilişkin olarak ciddi bulguların olmaması ve kimliği ve açık adresi bulunmaması

dolayısıyla şikayetçiye ulaşamadığından konuyla ilgili ayrıntılı bilginin de elde edilememesi sebebiyle şu aşamada bir önaraştırma açılmasına gerek olmadığı ifadelerine yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı: Şikayet konusu çerçevesinde temizlik, güvenlik gibi tedarik pazarının her biri ayrı ayrı ilgili ürün pazarı olarak tespit edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar: Dosya mevcudu bilgiler dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Marmara Bölgesi" olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Başvuruda yer verilen ifadelerden şikayete konu her iki şirketin de limanda faaliyet gösteren ve bir bölümü kendi aralarında rekabet içerisinde olan terminal işletmecilerince kurulmuş olan ve söz konusu terminal işletmecilerinin birtakım ortak alım işlerini gerçekleştirmek üzere aracılık yapan şirketler oldukları anlaşılmaktadır.

Rekabet hukuku literatüründe genel olarak, ortak alım anlaşmalarının alıcılara, birden çok depo yerine bir deponun kullanılması, nakliye ve işlem maliyetlerinin azalması gibi faydalar sağladığı, üstelik anılan anlaşmaların aynı zamanda sağlayıcıları da belli açılardan olumlu yönde etkilediği, örneğin birim başına satış maliyetlerinin düşmesine, yönetim ve üretim maliyetlerinin azalmasına yol açtığı, atıl kapasiteleri kullanma imkanı yarattığı kabul edilmektedir. Ayrıca sağlayıcılar karşısında telafi edici güç yaratılmak suretiyle de fayda sağlanabilmesi mümkündür.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesine göre, malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, tüketicinin bundan yararlanması, pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması ve rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmaması şartlarının yerine gelmesi durumunda 4. madde kapsamındaki anlaşmalara muafiyet tanınabilir.

Şikayete konu olayda, terminaller arasındaki işbirliğinin büyük ölçüde yukarıda değinilen iktisadi etkinlikleri gerçekleştirmeye yönelik oldukları, şikayete konu güvenlik, temizlik, imar işleri gibi tedariklerin liman hizmetleri için gerekli ana unsurlara göre nihai hizmet içerisinde düşük bir paya sahip oldukları, ayrıca, söz konusu tedarik pazarlarının liman hizmetleri dışındaki farklı pek çok alt pazara mal ve hizmet sunabilecekleri dikkate alınarak Ambarlı Limanı'ndaki terminallerin yaptıkları ortak alım anlaşmalarının her bir tedarik pazarındaki toplam satışların önemli bir kısmını kapsamadığı kanaatine varılmıştır.

Diğer taraftan, ihbar yazısında, tedarikçilerin terminallere doğrudan mal ve hizmet sunamadıkları belirtilmektedir. Esasen, bazı durumlarda ölçek ekonomilerinin gerçekleşmesi için gerekli miktardaki alımların işbirliği yoluyla temin edilmesine yönelik bir yükümlülük de muafiyet kapsamına girebilir. Ancak, dosya bakımından, şikayetçiye ulaşamadığından alımların şikayete konu şirketler aracılığıyla işbirliği içerisinde yapılmasına ilişkin yükümlülüğün bu türden bir yükümlülük olup olmadığına ve bireysel alımların nasıl yasaklandığına ilişkin detaylı bilgi edinilememiştir.

Dosya mevcudu bilgilere göre, söz konusu limanda ağırlıklı olarak konteyner elleçlemeye yönelik liman hizmetleri sunulmakta olup, konteyner taşımacılığının

yapısı gereği uzak coğrafi bölgelerdeki limanların dahi birbirine alternatif oluşturabildiği dikkate alındığında, liman hizmetleri pazarındaki teşebbüslerin sağlayıcıları veya müşterileri karşısında önemli bir üstünlüğe ulaşmaları pek mümkün görünmemektedir. Nitekim, yalnızca Marmara Bölgesi'nde dahi Ambarlı'nın da içlerinde yer aldığı konteyner yükleme boşaltma hizmeti veren 11 liman bulunmaktadır. Ayrıca, şikayete konu şirketlerin sundukları hizmetler için sağlayıcı konumundaki tedarikçiler temizlik işlerinden güvenliğe kadar çok çeşitli üst pazarlarda faaliyet göstermekte olup, her bir üst pazarın sunduğu mal ve hizmetlerin de farklı alt pazarlara hitap edebileceği kanaatine varıldığından tedarik pazarlarındaki teşebbüslerin limanlardaki terminaller dışında alternatif alıcılarının olduğu, esasen, Ambarlı limanındaki terminallerin ortaklaşa kurdukları bu şirketler vasıtasıyla birtakım ihtiyaçları için gerekli alım ve satımları daha etkin bir biçimde gerçekleştirmeyi amaçladıkları ve dolayısıyla bu şirketler yoluyla üst pazarlarda faaliyet gösteren tedarikçiler aleyhine rekabeti kısıtlayıcı bir etkinin ortaya çıkmasının pek mümkün olmadığı neticesine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; ihbar niteliğindeki başvuruya ilişkin olarak, Ambarlı Limanı'ndaki terminallerin ortak alım amaçlı işbirliklerinin etkinliği artırıcı yönlerinin kuvvetli olması ve tedarikçiler karşısında rekabeti kısıtlayıcı durum yarattığına ilişkin olarak ciddi bulguların bulunmaması karşısında, şu aşamada önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.